

Innledning på Industrikonferransen til Rød Valgallianse.
Lørdag 13. august 1983.

Jahn Arne Olsen:

KAMPEN FOR ARBEIDSPLASSENE OG SOSIALDEMOKRATIETS ROLLE.

Denne konferransen har satt kampen for arbeidsplassene, mot nedlegginger, og mot utraderinger av lokalsamfunn i brebbpunktet. Uten at arbeiderklassen reiser kamp for arbeidsplassene, vil dette bare bli tomt prat. Vi kommer derfor ikke utenom det å rette et skarpt blikk mot fagbevegelsen, og den svøpen som sosialdemokratiet er for fagbevegelsen. Det er dette som er temaet i mi innledning.

Innledninga er delt opp i 4 hovedpunkter:

- I: Hvordan DNA fikk makta over fagbevegelsen, og hvordan de utøver denne makta.
- II: DNA sin suksess og årsakene til den.
- III: Noen momenter for å forklare DNAs tilbakegang og handlingslammelse.
- IV: RVs rolle.

Til Pressen.

Innledninga deles ut med forbehold om endringer.

HISTORIEN OM HVØRDAN FAGBEVEGELSEN BLE LAGT HELT UNDER ARBEIDERPARTIET.

Før SVs landsmøte var det svære oppslag i Ny Tid der den ene topplereren etter den andre uttalte at de ikke måtte se seg fornøyd med å være et 5%-parti. "Vi må oppnå handfaste resultater." Økningen av den parlamentariske styrken var et sentralt mål. SV måtte ha vilje til makt. og for bl.a. Berge Furre og Erik Solheim var resepten å søke samarbeid med DNA - etter Fet-modellen. Fet er en kommune der DNA har ordføreren og SV varaordføreren. Dette må jo kalles interessante synspunkt fra et parti som noen år siden påberopte seg å være mer radikalt, mer revolusjonært og mer utenomparlamentarisk enn AKP(m-l) og Rød Valgallianse.

Nå er diskusjonen om "vilje til makt" ikke ny i norsk historie eller arbeiderbevegelse. Det var under parolaa "vilje til makt" at DNA endelig kvittet seg med troa på utenomparlamentariske aksjoner. I en artikkel fra 1933 uttrykte Hallvard Lange seg slik:

"Erfaringene fra de svære forsvarskampene siden omslaget i 1920, fra storstreiken i 1921 til storlockouten ifjor, har svekket troen på streikevåpenet, og på muligheten av å gjøre nye landevinninger på den faglige front gjennom direkte masseaksjoner. Om denne tro skal kunne erstattes av aktiv vilje til politisk fremmarsj, avhenger i vesentlig grad om det kan lykkes partiet å nå fram til håndgripelige resultater.

I tida som fulgte førte avvisninga av den faglige kampens betydning, logisk til en konsentrasjon om de kampmidlene som parlamentarismen ga. Nå mener ikke jeg at "faglige masseaksjoner" er det eneste som skal til for å forandre, enten det nå gjelder reformer eller revolusjon, men i dette tilfellet ble politisk makt og håndgripelige resultater satt synonymt med parlamentarisk makt. Dette betydde undertrykking av den faglige kampen og at den faglige kampen ble underlag og en del av DNAs parlamentariske arbeid.

Hvordan skjedde dette;

For det første gikk DNA programmatisk over fra å være et erklært klasseparti for arbeiderklassen til å være et bredt folkeparti - som skulle vinne folkeflertallet.

Nå kan det ikke kalles klanderverdig å ville vinne folkeflertallet, men det som er sentralt i dette ^{Sammenhengen}, er at det representerte

et ^{helt} åpent brudd med klasseinnrettinga, kampideologien o.s.v.

^{Og begrunnelse til de pol. utvalget og metoder}
For det andre: Denne vridninga mot høyre fikk gjerne ei

venstreradikal form. Martin Tranmæl krevde at Arbeiderpartiet ikke lenger måtte være et "agitasjonsparti" men et "aksjonsparti", og at det bare var naturlig ut fra dette synet å tilstrebe makten gjennom et velgerflertall for "å nå frem til håndgripelige resultater".

For det tredje: I tråd med bl.a. den engelske økonomen

Keynes utvikla bl.a. det svenske sosialdemokratiet etter valgseieren i 1932 et aktivt samarbeid mellom staten og storfinansien, og det norske motstykket ble krav om bevilgninger til et kriseprogram: 35 millioner i 1932 og 50 millioner i 1933.

Fordi sosialismen sto sterkt i arbeiderklassen ble disse tiltakene begrunnet med følgende:

"Treårsplanen går først og fremst ut på å sette hele folket i arbeid, men dessuten skal det gjennomføres en riktignok beskjeden, men sikker forhøyelse av reallønninger og levestandard. Spørsmålet om å utvide det alminnelige demokrati til et industrielt demokrati, og gjennomførelsen av et alminnelig økonomisk folkestyre i den videste forstand, kan derfor ikke bli nogen oppgave for den første treårsplan." De var seg "bevisst at enkelreformer ikke kan avskaffe kapitalismen", og reformene skulle peike "ut over det kapitalistiske samfundssystemets ramme og reise spørsmålet om arbeiderklassens overtakelse av makta.

For det fjerde ble dette oppfulgt av en storm mot alt som

kunne hindre ^{oppslutning fra} ~~valget~~ ^{gruppene av folket} de måtte ha med seg. Trygve Lie uttrykte dette klart da ha sa at proletariatets diktatur, rådssystemet og bevapning

var "snakk" som hadde gitt fascismen noe av dens "moralske g...
 For det femte godtok DNA borgerskapets krav overfor fagbevegelse.
 Dels skjedde dette ved ettergivenhet overfor borgerskapet i for...
 handlinger og streiker. Dels skjedde det gjennom systematisk
 bekjemping av kamplinja, spesielt innretta på å isolere kommunist...
 Et viktig skritt ble tatt da de begynte å delta i Venstre-
 regjeringas "Arbeidsfredskomiteer" fra 1930. Grunnlaget for
 disse komiteene var:

- "1) Staten, som er interessert i arbeidsfred, bør tilrettelegge
 forholdene for arbeidsfred.
- 2) Komiteen konsentrerer sitt arbeid foreløpig om å unngå
 konflikter i tariffperioden.
- 3) Arbeidslivets organisasjoner skal brukes for å få gjennomført
 og repektert tiltak som fremmer arbeidsfreden.
- 4) Dette kan gjøres ved å få i stand en "hovedoverenskomst"
 mellom organisasjonene.
- 5) Det kan bli aktuelt å bruke lovveien hvis organisasjonene ikke
 ønsker å medvirke frivillig."

Dette skjedde dels i hemmelighet. I 1931 var det LO-kongress,
 men LO-ledelsen holdt det hemmelig for kongressen at de
 hadde innledet forhandlinger om hovedoverenskomst.

Da forhandlingene om Hovedoverenskomsten kom skikkelig igang
 i 1934/35, og ble avsluttet med Hovedavtalen av 1935, markerte
 dette en endelig seier for denne linja, og et historisk vendepunkt
 for norsk fagbevegelse. Trygve Lie, som dengang var
 LOs juridiske konsulent, uttalte at "Arbeidernes Faglige Landsorga-
nisasjon har ikke og har ikke hatt til hensikt å frata arbeidsgiver
retten til å lede og fordele arbeidet. Derimot burde de nok gi be-
 grunnelse for sin ledelse av bedriften."

§ 10 i Hovedavtalen slo fast

"Hvor tariffavtale består må arbeidsstans eller annen arbeids-
 kamp ikke finne sted" - tillitsmennene skulle

"gjøre sitt beste for å vedlikeholde et rolig og godt sam-
 arbeide på arbeidsstedet" - det var uforenlig, ved deres verv

"å tilskynde eller medvirke til ulovlig konflikt" - og de
 kunne bare

"i forståelse med bedriftsledelsen forlate sin arbeidsplass"
 for å utføre

Forståelse
 av kamp.

mer (a hadde også Nygaardsvold-regjeringa blitt danna, og de sikra seg på denne måten arbeidsro! Og de hadde:

For det sjette nydefinert fagbevegelsens rolle.

Som Hallvard Lange skreiv det i 1936:

"Fagbevegelsen er på mange måter kommet i et nytt forhold til staten. - Som regjeringsparti får Arbeiderpartiet ansvaret for staten slik den engang er, ansvar for å håndheve lover og Stortingsvedtak slik de er formet av et borgerlig flertall eller av partiet selv med borgerlig støtte. I en ganske annen grad enn før får Arbeiderpartiet også ansvar for næringslivet som helhet."

Nå ble spontante streiker fordømt, bl.a. av fagkongressen i 1938. Den sosialdemokratiske pressa karakteriserte spontane streiker som ulovlige streiker, og Nygaardsvold tok i bruk Voldgiftslovene som de sjøl hadde bekjempe hardt da Venstre hadde foreslått dem.

"Arbeidsgiveren" -arbeidskjøpernes menighetsblad hadde allerede i 1933 skrevet:

~~NAF~~
NAF
1933

"at man måtte ikke lukke øinene for de fordeler som såvel det norske samfund som bedriftslivet vilde høste av å få arbeidernes representanter, de faglige og de politiske under ansvar".

Men dette måtte da overstige alle forventninger! Fagbevegelsen var nå totalt underlagt Arbeiderpartiet - og ikke bare Arbeiderpartiet, men et åpent reformistisk og borgerlig Arbeiderparti med regjeringsmakta. Allerede dengang ble fagbevegelsen tatt fra arbeiderklassen og brukt av borgerskapet! Og DNA fortsatte prosessen med å ta inn ledende folk i LO i stalige råd og utvalg. Ledelsen blei dratt inn i institusjonene - og der er de ennå!

39

Dette foregikk selvsagt ikke uten sverdsalg og diskusjon, men på DNA-landsmøtet i 1939 fantes det bare spredte røster som tok til orde mot denne politikken - i realiteten var all opposisjon nedkjempet og lagt død innenfor Arbeiderpartiet.

ARTIG
De problemene som møter alle som ønsker en kampvillig fagbevegelse, har altså disse historiske røttene. Det dreier seg ikke bare om at DNA har makta i fagbevegelsen, men at de programmene som settes for den faglige aktiviteten er bestemt av det som enhver tid tjener DNAs parlamentariske arbeid.

Derfor er det ei overordentlig sentral målsetting å rive arbeiderklassen og den faglige aktiviteten ut av LO-toppenes klamme grøp, der di sitter på sine nydelige kontorer, med sine feite gasjer, kontakter med Bruntlandene, Førdene og Hernesene, sine hemmelige opplysninger og forhandlinger og sitt diktatoriske grep over fagbevegelsen.

Her må jeg fortelle litt sladder sjøl om det bryter med alvoret i det jeg holder på med. Da Lars Skytøen flytta inn i det nye Jern&Metall-bygget noen meter herfra, måtte han selvfølgelig ha nytt kontormøblement. Nå var det sånn at treverket i møblemene var temmelig stormønstret, og etter noen dager ringte han til leverandøren og forlangte å få nytt møblement. Det var nemlig for urolig i mønsteret. Ja, ja, Stakkars Skytøen, han har vel nokk med uroen på arbeidsplassene om han ikke skal være nødt til å bli plaga av mønsteret på den blansusede bordflata.

Tilbake til alvoret. Tilbake til problemet med å løsrive fagbevegelsen fra DNA og parlamentarismens rammer.

SV kan ikke løse denne oppgaven. Når SV i dag stiller kravet: VILJE TIL MAKT, så har de gitt

opp før kampen har begynt. - og de er tilbake i de sosialdemokratiske foldene. Noe som ytterligere styrker dette er SV-debatten: Farvel til proletariatet. Det har de altså sagt - igjen - 50 år etter at Arbeiderpartiet sa det samme.

Enkelte SV'ere ynder å si at de bærer videre tradisjonen fra Nygaardsvold. Ja bedre kunne jeg ikke sagt det sjøl. Sannelig gode tradisjonsbærere. Marx sa en gang at "historien gjentar seg, første gang som tragedie, andre gangen som komedie!" Heller ikke det kunne jeg ha sagt bedre!

Er det noen som synes jeg tar for hardt i, som synes at jeg overdriver, at jeg slår i gal retning. Folkens, jeg står her med 3 tre dokumenter i handa. Alle fra topen i fagbevegelsen.

- Det første heter "Mønsterregler for Faglig/politisk utvalg".

Jeg fikk det på et Jern&Met-kurs for noen år siden, og jeg antar at det er vanlig å spre det til alle som går på kurs. Dette er ei formalisering av samarbeidet mellom DNA og LO på sentralt på fylkesnivå og kommunenivå. Dette er Arbeiderpartiorganer overfor LO-apparatet, og skal sikre DNAs kontroll, gjennom et finmasket nettverk. Dette skal sikre at det bygges opp et A-kontaktnett, fortrinnsvis fra tillitsvalgte, agitere for DNA, verve til DNA, og blant mange andre ting "planlegge og gjennomføre fagligpolitiske aksjoner og valgkamp."

Mønsterreglene er laga på et tidspunkt da DNA satt med regjeringsmakta og så sikker var de på at DNA skulle beholde den at de har som oppgave å holde kontakt med Regjeringen, og arrangere årlige fellesmøter mellom Regjeringen og forbundene.

- Vel, det andre heter "Sirkulære nr. 35" og kommer fra Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund, Forbundsstyret. Jeg skal referere det i sin helhet, for dette er interessanr. Men før jeg gjør det skal jeg kort redegjøre for bakgrunnen. Blant jernarbeiderne, spesielt innenfor skipsbygging er det alvorlig misnøye med industripolitikken spes overfor skipsverftene. Det murrer i jern og metall, og det er også misnøye med forbundsledelsens passivitet. Dette har ført til at en god del folk lokalt har begynt å ta kontakt med hverandre, drøfte situasjoner, planlegge og kreve aksjoner. Dette er ut fra et klassekamperspektiv en utmerka sak. Folk er våkna og ønsker å gjøre noe med situasjonen. Ønsker Forbundsledelsen å styrke denne tendensen. Nei hør her, nå kommer det:

Oslo, 18. juli 1983
NM/ah

SIRKULÆRE NR. 35

Til: Forbundets kontorer i distriktene, avdelinger og klubber.

OM UTSENDELSE AV SIRKULÆRER OG SKRIV FRA LOKALE ORGANISASJONSLEDD I FORBUNDET

I forbundets vedtekter har vi klare bestemmelser som forbyr avdelingene og bedriftsklubbene å sende ut skriv og sirkulærer til andre avdelinger som bl.a. kan få organisatoriske følger. I den seinere tid har forbundet merket en økende tendens til at lokale organisasjonsledd korresponderer og sender sirkulærer seg imellom. Dette bryter med den praksis og de vedtekter vi har om saksgang og organisatorisk behandling av saker i forbundet.

Det står bl.a. i vedtektenes del 1, § 31, punkt 2 at

"Avdelingene eller bedriftsklubbene kan ikke sende ut sirkulærer, skriv eller korrespondanse med andre avdelinger om saker som kan skade lønns- og arbeidsvilkårene eller få organisatoriske følger for forbundet. Henvendelse om slike saker må ekspederes gjennom forbundet og godkjennes av forbundsstyret."

Videre står det i vedtektenes del 111, § 14, pkt. 1 at

"Avdelingens vedtekter må ikke inneholde noe som strider mot forbundets og Landsorganisasjonens vedtekter, formål eller lovlige vedtak."

Hensikten med disse bestemmelsene er selvsagt at lokale ledd ikke skal koordinere og samordne aktiviteter og synspunkter som står i strid med fattede vedtak i forbundets organer. Videre at forslag og kritikk overfor forbundet ikke skal sendes til andre lokale organer, men følge den vedtatte organisatoriske behandlingsmåte.

Med bakgrunn i dette fattet forbundsstyret i møte 21. juni d.å. følgende enstemmige vedtak:

"Forbundsstyret har merket seg en økende tendens til korrespondanse mellom våre forskjellige organisasjonsledd utenom de i våre vedtekter opptrukne retningslinjer for dette, og vil sterkt understreke de faremomenter som ligger i at forskjellige organisasjonsledd ikke følger våre vedtekter. Del 1 § 31 og del 111 § 14 slår klart fast at slik virksomhet ikke skal utføres av avdelinger eller klubber, men tiligger forbundet sentralt.

En vil overfor våre organisasjonsledd understreke alvorret i dette, ikke minst i en tid der en er i en situasjon som krever enhetlig opptreden og en sterk organisasjon, for å møte de krefter i samfunnet som nå ønsker å beskjære vår kraft.

Forbundsstyret ber om at dette blir innskjerpet overfor våre organisasjonsledd ved utsendelse av et sirkulære."

Vi ber om at vedtektenes bestemmelser og forbundsstyrets vedtak blir fulgt.

Med hilsen

NØRSK JERN- OG METALLARBEIDERFORBUND

Forbundsstyret

Lars Skytøen

John Stene

Dette var eksemplet på pisken, som brukes for å få ro.

Så det tredje og siste dokumentet. Det heter "sikulære nr. 34" og kommer fra samme forbundsledelse som den forige.

Her er utgangspunktet at uroen blant jern&met folka rundt omkring har ført til at Forbundsledelsen må gjøre noe, ha noen faktiske resultater å vise til. De har de gjort ved å lage

"jernarbeidernes aksjonsdager fra 31.8.-3.9." Her står det at

"Aksjonen sikter mot å ivareta jernarbeidernes interesser i forbindelse med valget 12. september og Stortingets nehandling av statsbudsjettet i begynnelsen av oktober." Og så

rosisen i pølsa: "Aksjonsdagene faller sammen med innspurten av valgkampen. Landsmøtet har pålagt oss å forsterke det faglig-politiske arbeidet vårt, og aksjonsdagene kan bli et viktig bidrag til dette. Kommunevalget er et viktig skritt mot gjenerobringen av regjæringsmakten i 1985." Her er kanskje kommentarer unødvendig. Men disse sakene viser metodene klart:

- Bruk paragrafenbe for å slå ned kampvillige folk.
- Bruk apparatet for å drive valgkamp for DNA

De formelle herskertechnikens gir muligheter som får en viktig konsekvens: Begrens kravene til DNA som DNA til enhver tid måtte se på som formålstjenelig i det parlamentariske spillet.

Eksempler er viktige for å klare opp i ting og jeg skal ta for meg en sak fra Tyssedal-kampen. Boka som AKP(m-l) i Odda har laga om Tyssedalsaka gir et vell med opplysninger om DNA's rolle, men jeg skal ta et eksempel fra siste stortingsbehandling.

1) Som vi vet, så solgte Kr.F. Tyssedal for regjeringstabilitet. Men det er interessant at DNA ikke reiste forslaget om aluminiumsverk i Tyssedal før etter at forhandlingene om trepartiregjeringa var i havn. De ønsket altså først og fremst en samlet motstander. Deretter var de sikre på å ikke få igjennom et aluminiumsvedtak, og kunne dermed framme det. Dårlig spill, men et godt forsøk.

2) Like etter Stortingsbehandlingen av Tyssedalsaka var det representantskapsmøte i LO, og her ble Tyssedalsaka tatt opp. Det merkelige var at her ville ikke DNA støtte aluminiumsverk i Tyssedal. Noen luringer reiste da DNA si Stortingsgruppe sitt forslag til avstemming, og hva skjedde: LO-representantskapet stemte det ned - og gikk inn for det ulne: Industriverk må reises. Hvor ble det av det faglig/politiske utvalget denne gangen. Eller var det kanskje sånn at det fagligpolitiske utvalget hadde slått klart fast: Vi vil ikke ha noe LO-vedtak som binder oss til aluminium. Jeg bare spør.

Og for å ta med enda en godbit. Da Jern&Met-landsmøtet diskuterte indsuttipolitikken var Gro Harlem Brundtland til stede. Det var et sterkt flertallskrav at faste installasjoner på norske sokkel skal bygges på norske verft, og at dette måtte tas med i konsesjonsbetingelsene for oljeselskapene. Forbundsledelsen ble presset til å støtte dette kravet, og Gro Harlem Brundtland forsikret delegatene om at hun støttet kravet. Deretter forlater hun møtet, drar rett i Stortinget, og stemmer mot sine egne lovnader som var avgitt minutter før.

0

Metoden er også "hør ikke på hva folk har å si, men anklag dem for deres uttalelser:

Her en smakebit fra "Jern og Metall" Tillitsmannsbladet nr. 8,83:

"Men det hjelper ikke å angripe forbundet når man er misfornøyd med den borgerlige regjeringen, og kanskje selv har litt skyld i at den er kommet til makten. Det var jo ikke alle jernarbeiderne som talte vel om Arbeiderpartiet foran siste Stortingsvalg.

Vi sier dette fordi det har foregått en buskagitasjon om at forbundets ledelse ikke følger opp landsmøtevedtakene med et sterkt indsutripolitisk engasjement. De som sier dette gjør det mot bedre vitende, eller så har de ikke lest dagsaviser, fagbladet og Tillitsmannsbladet i 1983."

For oss som har lest Mønsterreglene og sirkulærene, er dette meget tåredryppende. Patetisk heter det visst med et fremmedord. "Gripende, følelsesfullt" er det oversatt med i leksikonet mitt.

Jan Balstad, sekretær i LO, deltok i Buvikutvalget. På mandag skal han holde foredrag på Sørmarka for LOs industrikonferanse. Om hva da. Jo om disse industristedenes muligheter for å reise kamp mot nedleggelse og innskrenkninger. Ja, ja.

Her får man borgerskapets herskertechnikker demonstrert fullt ut. Først lar man de såkaltt arbeiderrepresentantene delta i utvalget, de slutter seg til innstillinga, og så skal de i neste omgang være de som leder kampen mot konsekvensene av innstillinga. Hva slags kamp kan det bli av sånt? De spiller sannelig høyt! For hva er det han har gått med på Balstad? Det er det Pål Steigjan har snakket om i si innledning, men la meg igjen minne på noen saker:

- Han aksepterer at arbeidsfolk som jobber på bedrifter som er nedleggingstrua og må omstilles skal inngå en sosial kontrakt med arbeidsgiverne om at de ikke skal kreve lønnsøkninger. Utvalget har til og med gått så langt at de råder til at lønnsnivået må holdes nede på hjørnesteinsbedrifter, sånn at det ikke skal bli vanskelig for nyetablert industri å få arbeidskraft i konkurranse med hjørnesteinsbedriften.
- Han aksepterer at hele samfunn skal legges ned.
- Han aksepterer at hele samfunn skal nedbygges kraftig.
- Han aksepterer at statsbedriftene ikke ølenger skal få støtte.
- Han aksepterer at krafta som har vært grunnlaget for oppbygde industrisamfunn ikke skal tilhøre plassen.
- Han aksepterer at veiforbedring kan være en måte å berge de ensidige industristedene på. Hvordan? Jo ved at det blir lettere å pendle lange strekninger.
- Han aksepterer at Rjukan og Jørpeland blir trukket fram som mulig eksempel på en vei å gå. i omstillingsprosessen. Begge har tapt over 700 arbeidsplasser.

Denne liste kunne flerdobles. Poenget er at Balstad har akseptert

industri-raseringa. Han har akseptert kapitalismens herjinger. Da nytter det lite å komme med en svak dissens som sier at de "i hovedsak slutter seg til den beskrivelse og de konklusjoner som utvalget har trukket, men at de mener at utvalget ikke har strukket seg langt nok når det gjelder industripolitiske tiltak for å imøtekomme den eksisterende industri på de ensidige industristedene."

*Kamerater,

det er denne mannen som skal innlede på Sørmarka om hvordan de ensidige industristedene skal kunne kjempe for sin eksistens. Her kan man snakke om industripolitisk 5.kollonnevirksomhet. Her serrer vi hvordan sabotørene heller vann på kruttet før slaget begynner.

Ett av medlemmene i Buvik-utvalget, ordfører Reidun Romfo, Arbeiderpartiet, har fått kalde føtter etter at kritikken mot innstillinga har kommet opp. Hun har sagt at det eneste positive med innstillinga er det vakre forsidebildet. Det er ingen skam å snu. Vi i RV vil ikke håne fru Romfo for at hun har tyrrvendt på en sånn måte. Det virker faktisk som om hun har fått smake embetsverkets sleipe taktikk og enorme makt. Men vi vil ta henne på ordet. Når hun tar avstand fra innstillinga så er det bra. Men fortsatt står hennes signatur der. Enten hun liker det eller ikke så har hun skrevet under på Høyres industripolitikk. Underskrifta hennes står på et dokument som langt på vei er en dødsdom over den typen industrisamfunn som fru Romfo er ordfører i. Hvis hun vil at orda hennes skal stå til troende, og ikke bli sett på som et forsøk på å lure seg unna ansvaret foran et kommunevalg, så er hun nødt til å trekke underskrifta si.

3
Dette gjelder også Jan Balstad. Han er virkelig ille ute
å kjøre. ~~Manzmarzkkixzxundæx~~ Som industrisekretær i LO
har han skrive under på et papir som tar sikte på å ta
levebrødet ut av munnen på mange av de medlemmene som
betaler herr Balstads lønn. Han er også blitt et gissel
for Høyre og Jens Hallvard Bratz. Det hjelper de fagorgani-
serte lite åt Balstad kommer med kritiske merknader her
og kritiske merknader der, så lenge han i kraft av sin
stilling står som fagbevegelsens ja til Høyres industri-
røsering. Som medlem av jern- og metall rammes han også
av vedtektene, hvis de skal tas på alvor. Det er ukollegial
opptreden å skrive under ei innstilling som tar sikte på
å legge ned arbeidsplasser. Det er fagforeningsfientlig
å innstille på at de lokale fagforeningene skal selge
forhandlingsretten sin og få husmannsvilkår i stedet.

Flaggskipet til Jern Og Metall har i en årrekke vært
den lokale forhandlingsretten. J&M har stort sett gitt balnke
i de sentrale forhandlingene "bare de beholder den lokale
forhandlingsretten". Nå har Balstad gitt den fra seg.
Og ta dem på ordet, bruk vedtektene. Der står det bl.a.:
Forbundet har til formål å arbeide for at fagorganisasjonen
alltid er fri og uavhengig.

Nå har jeg gått igjennom noe av historia bak at det er sånn som det er i fagbevegelsen - og påvist at det faktisk er sånn i fagbevegelsen i dag. Når du blir forbannet, så er det viktig å ikke bare gjøre forbannelsen til en forbannelse mot en eller flere personer. Dette er ei linje. Dette er en tradisjon. Dette er oppgaven deres. I det perspektivet er ikke kampen om hegemoniet i fagbevegelsen noen småsak, *men ikke desto mindre viktig og nødvendig.*

Jeg har sjøl vært med å kjempe for fagorganisering og mot løsrivelsesideer. Men er det ikke snart på tide å drøfte om vi ikke snart skal ta noen lærdommer fra de polske arbeiderne, som krever en uavhengig fagbevegelse? En fagbevegelse uavhengig av DNA og uavhengig av statsapparatet.

Er det mulig innenfor LO på sikt?

Skal arbeiderklassen alltid være bundet til å si: Det som tjener Arbeiderpartiet tjener fagbevegelsen. Skal kampvillige arbeidsfolk alltid være nødt til å til å bøye seg for LO-toppenes diktat i enhetens navn? Hvor lenge skal folk være villige til å stange hodet i veggen.

NSD Min påstand er at kraftig mobilisering av arbeiderklassen er ei forutsetning for å kunne vinne noen kamp for arbeidsplassene. Dette er ikke mulig uten ei klar linje for å avsløre og nøytralisere sosialdemokratiet og klassesamarbeidslinja. Min påstand er at arbeidsfolk vil lykkes i sin kamp proporsjonalt med at sosialdemokratiet nøytraliseres.

Disse påstandene vil jeg at konferransen skal diskutere.

Svenskene lager mange bra filmer, det skal de ihvertfall ha. En av dem heter: Slipp fangene fri, det er vår. La oss lage et slagord som ligner:

SLIPP KAMPVILJEN FRI - DET ER KRISE.

Det andre kravet som jeg vil peike på er:

SAMMENKNYTNINGA MELLOM DNA OG LO MÅ OPPHØRE - BORT MED DE FAGLIGPOLITISKE UTVALGENE.

Del II

DNAS SUKSESS OG ÅRSÅKENE TIL DEM.

I det jeg har sagt til nå har vi hvert inne på hvordan fagbevegelsen ble styrt fra store masseaksjoner mot borgerskapet, til å bli et redskap for Arbeiderpartiet i parlamentarisk arbeid. Dette er relativt lett å påvise historisk. Nå skal jeg inn på et nytt felt - jeg er ikke historiker og mangler masse historisk innsikt. Tar jeg feil er ikke det døden, men se på dette som ei oppfordring til diskusjon.

Først Nygårdsvold-perioden.

Det som skjedde under Nygårdsvold var at han var i stand til å føre en handlekraftig politikk dels ved å kneble fagbevegelsen, og dels ved å øke det statlige engasjementet for å skaffe folk jobb. Dette var handlekraftige menn. Smøremiddelet var at mange jobber blei skaffet, og at det ble innført en rekke sosiale goder. Dette styrket Arbeiderpartiet. Vi skal også huske at borgerskapet hadde ført en rasende kamp mot Arbeiderpartiet - dette økte sympatien fra arbeiderklassens side. ~~NNNNNNNNNNNNNNNNNN~~ Og den truende fasjismen en viktig sak bak oppslutningen om DNA. På dette førte NKP en sekterisk poli. DNA=sosialfascister. Dessuten: Nygårdsvold overtok i en periode da konjunkturoppgangen hadde begynt - og han greide å oppnå mye ved å øke skatter og avgifter. Nygårdsvold-regjeringa brukte ikke metoden med underskuddsbudsjetter, men finansierte det altså med skatter og avgifter.

Krigen

førte til at kampen for nasjonen kom i sentrum, og kampen mellom klassene fikk andre former. Denne perioden markerte ei ny utvikling i Arbeiderpartiet. Før krigen kan man kanskje si at kapitalismen ble reddet av Arbeiderpartiet, som førte en høyrereformistisk politikk. Under krigen ble det lagt planer som gjorde DNA til hovedpillaren for det norske borgerskapets diktatur. Dette kom først og fremst til uttrykk gjennom Fellesprogrammet mellom DNA, Høire, Bondepartiet og Venstre.

Etterkrigsår

Bakgrunnen for programmet ble formulert slik: "Under okkupasjonstida har det gjort seg gjeldende et strekt ønske om å bevare også i gjenreisningsperioden det samhold og samarbeid over partigrensene som har vært en så stor styrke..."

Det ble uttrykkelig gjort sikte på at man ønsket "å fremme solidariteten mellom klasser og befolkninggrupper."

Her blir altså klassesamarbeidsideologien ikke bare programfestet men gjort til overordna målsetting.

På det økonomiske området blr målet "å skape arbeid for alle og øket produksjon, så en gjennom rettferdig fordeling av resultatene kan gi alle gode kår."

De understreket betydninga av at staten støttet opp om denne utviklinga, og det ble utvikla ei linje for produktivitetsutvalg rundt omkring i bedriftene.

For å reise kapitalismen opp etter krigen var det åpenbart behov for sterk statlig medvirking - og i utviklinga av statskapitalismen lå det uten tvil svære ressurser å hente for bygginga av den norske sosialdemokratiske kapitalismen. Det sosiale smøremidlet var ikke omfordeling av verdiene, men at arbeidsfolk si lønn skulle knyttes til utviklinga av produktiviteten. Dermed kunne faktisk både kapitalistene og arbeiderklassen nyte godt av oppgangen. En oppgang som forøvrig ble svært lang - over 30 år.

I tillegg ble det innført sosiale reformer.

Nå gikk ikke dette smertefritt - i løpet av perioden 1945 til 1952 ble tvungen lønnsnemd brukt i 257 ganger, og tariffoppgjørene i 46, 48, 49, 51 og 52 ble avgjort ved lønnsnemd. Dette ble altså hovedstrategien for utviklinga fram til våre dager, og stort sett fulgte arbeiderklassen villig med på ferden. En mann som Finn Lied har skjønnt dette påenget, for han slår klart fast at vekst, og arbeidsfolks del av veksten, har vært det sosiale smøremidlet som har holdt Norge politisk stabilt. Han sier at dette smøremidlet ikke finnes nå: Derfor konsensusideen.

5

Dette er svært interessant. For mens del av veksten har holdt folk i ro til nå, så sier han: Vi må finne andre måter å holde folk i ro på når vi ikke lenger har veksten. Han ønsker seg samforstanden fra tida etter krigen.

OK hvordan skal vi si dette populært? Folk holdt seg i ro i 50 og 60-åra (stort sett da) fordi de fikk større kjøttkaker og varmere stuer. Altså en slags husmannskontrakt med garantert andel av kaka, både i form av lønn og offentlige goder.

(Her må det i parentes bemerkes at mange av de offentlige godene, f.eks. sterk satsing på utdanning var ei forutsetning for virdereutvikling av den norske kapitalismen).

Nå vil Finn Lied ha husmannskontrakter uten andel av kaka, av hensyn til nasjonens framtid. Her ser vi hvordan LEDENDE DNA-ideologer igjen går i spissen for å utvikle ei linje for å holde arbeiderklassen i ro.

HVA ER DET SOM HAR SKJEDD.

Utviklinga av velferdsstaten har nådd ei grense som truer de kapitalistiske profittene, bl.a. fordi antallet eldre, pensjonister og trygdede er blitt svært stort, og dermed kostbart. Derfor ønsker borgerskapet ei nedtrapping av velferdsstaten, både for å trygge konkurranseevnen på kort sikt, og for å holde oppe profittnivået på lang sikt.

Tron Øgrim peiker i den siste boka si på at velferdsstaten er kommet til et historisk knekkpunkt, men at det ikke er noen grunn til å anta at det statlige engasjementet i organiseringa og eining av produksjonen kommer til å avta. Altså ei utvikling mot økt statskapitalisme og nedbygging av velferdsstaten.

Dette betyr at man har forlatt linja fra etterkrigstida, og at man nå går tilbake til politikken fra 20-åra i en markedsorientert drift av staten. Med det unntaket at nå ser borgerskapet helt behovet for statskapitalisme. Dog slik at samme lønnsomhetskriterier legges til grunn for statlig som for privat industri.

17)

Vi er ved et historisk vendepunkt fordi DNA sjøl ,som kapitalismens grunnpilllar, ser at den gamle linja ikke holder lengere. Men de har ingen andre svar enn de som Høyre har. I motsetning til slutten av 30-åra,og spesielt ~~ixkøguxnxxkxni~~ eter krigen,så er det ingen lang oppgang i vente.Skattenivået overfor vanlige folk kan vanskelig økes, og Statssektoren er man enig om å beskjære. De Høyre og Arbeiderpartiet krangler om er hvor mye,hvor drastisk!

og tapt regjeringsmakten
For å forstå dette synes jeg Tron
Øgrim påpeker viktige problemer for
sosialdemokratiet.

betrouet for å bygge ned velferdsstaten
Øde statshospitalene

Paralellt med ~~dette~~ har det utvikla seg et skikt av statsbyråkrater som administrerer statens eiendom, lønnsforhandlinger, kapital osv, og som har hele karriera si knytta til dette. De er ofte rekruttert gjennom DNA, har vært statssekretærer, personlige sekretærer og hva det måtte være, men er fjern fra arbeider- og fagbevegelsen.

Økonomisk er disse en del av borgerskapet, ikke først og fremst p.g.a.lønna, men på grunn av den enorme maktposisjonen. Og politisk vil de i langt letter grad kunne administrere nedskjæringene enn det gamle rekrutteringsgrunnlaget i DNA. Tillitsmennene, arbeideraristokratiet. Disse siste er belemra med at de må ta hensyn politisk til det miljøet de kommer fra. Sånn som Balstad, som nå skal innlede om kampen mot sine egne forslag.

Disse er i ferd med å ta makta i Arbeiderpartiet hevder Øgrim.
som Øgrim holder norevnlaksen → de som står på breite over prinsippet i Øst-Europa

Jeg tror dette har mye for seg, og jeg tror at denne brytningsfasen, dette knekkpunktet preger mye av Arbeiderpartiet nå.

Debatten som bl.a. Ronald Byge har reist, diskusjonen om innsettning på mellomlag er eksempel på denne brytning.

Om man ser på andre deler av DNAs politikk så preges den bl.a. at den er fullstendig ide-tom, uten evne til å engasjere, til å rive med. De har ikke noen abortsak. Ingenting. Fredsbevegelsen sier noen. JA kanskje. Men mi mening er at deres såkalte fredspolitik i beste fall har hindret ei avskalling til SV, og at denne delen av politikken ikke vil gi dem framgang. Nå skal man være forsiktig med å spå, men jeg ser ^{har vanskelig for å} ~~ikke~~ hvor DNA skal ~~no~~ hente framgang fra i dag. Jeg ser det sannelig ikke. I politikken kan ting snu raskt, men bare mirakler kan gi DNA en skikkelig puff framover! Tvert i mot: ^{Vi skal ikke bli overrasket dersom} ~~Jeg tror~~ DNA ~~kan~~ kommer til å oppleve ytterligere stagnasjon og tilbakegang. Men, men: Ta ingenting for gitt.

Arbeiderklassen vinner ingenting på at vi legger ned kampen mot DNA i frykt for at høyrekreftene skal vinne fram. DNA har sjøl gitt den beste ammunisjonen til Høyre. Vår oppgave er på tvers av disse to partiene, som spiller på samme banehalvdel, i samme drakter og skifter i samme garderobe. Dette er mitt prinsipielle syn. Men jeg ønsker ikke noen venstreavvik - jeg ønsker ikke at alt skyts rettes mot DNA. Kapitalen har nå Willoch til å styre butikken. I dag er det denne regjeringa som må få det tyngste skytset, og det vil prege denne konferransen, bl.a. ved at det er det høyreutnevnte Buvik-utvalget si innstilling som er en av hovedsakene på denne konferransen.

RVs rolle.

Jeg vil påstå at klassekampen i Norge har utvikla seg betydelig i de siste 15 årene. Men at den har skiftet former.

En målestokk er vår oppslutning i valg.
1) Ved Stortingsvalget i 1973 hadde vi vel 9000 stemmer.

Reint aktivistisk representerte disse og noen påfølgende år

høydepunktet for m-l-bevegelsen til nå.

En annen er kampene i arbeidslivet:

Arbeidskampene var prega av at de var fortroppssaksjoner, og et oppbrudd fra den sosialdemokratiske tornerosesøvn.

2) Ved Stortingsvalget i 1981 hadde RV over 18 000 stemmer, på tross av at krisa i AKP(m-l) var på sitt høyeste, og aktivismen relativt svak.

Streiker er et akseptabelt kampmiddel i breie lag av folket, og kampene preges av forsvar mot borgerskapets angrep.

Reaksjonen og kampviljen fra folket si side er størst der det føres en eksistenskamp. Eksempel: Tyssedal, Sulis, mot nedlegging av småsjukehus osv.

De to nevnte stedene er også eksempler på steder der temmelig mange har satt spørsmålsteget ved kapitalismen både økonomisk og som politisk system.

3) Et problem med krisa er at arbeidsfolk og grupper settes opp mot hverandre. At kampene blir gruppers kamp mot grupper.

Krisa kan lett føre til perspektivløs kamp og utvikling av reaksjonære tendenser, så som f.eks. rasismen. "Pakkis dra hjem, dere tar jobbene fra oss" - Hvor mange ganger har vi ikke hørt det.

Jeg mener at vi må holde helt fast på vår sosialistiske orientering. Vi må bryte den borgerlige "skylde på hverandre-linja"

I Sverige legger sosialdemokratene skylda for krisa på 6 års borgerlig vanstyre - i Norge legger Willoch skylda på mangeårig sosialdemokratisk vanstyre. Vår oppgave er å vise at krisa er et logisk resultat av utviklinga i kapitalismen. Vi må stille det sosialistiske samfunnet - med planøkonomi og et virkelig demokrati for folket helt sentralt. Her dreier det seg også om

å si hva slags Norge vi vil ha med spredt og bosetn industri

Kampen om hva slags retning som skal seire i arbeiderklassen, konsensuslinja og resignasjon eller kamplinja, kommer vi til å være en helt avgjørende faktor for. Denne kampen foregår i høy grad i fagbevegelsen og på arbeidsplassene. Det må ikke herske noen tvil om at det arbeidet dere gjør er av overordentlig stor betydning.

Arbeidet i de parlamentariske organene står ikke i motsetning til fagforeningsjobbinga, men det er en annen arena for å nå de samme mål. Fra kommunestyrenes og fylkestingenes talerstol når vi lenger ut en fra fagforeningstalerstolen. Vi har mulighet for å drive avsløringsarbeid og polemikk i forhold til de andre partiene i langt større grad. Vi får tilgang på mye faktisk kunnskap og ikke minst arbeidsfolk får sine talsmenn, og våre representanter har mulighet for å drive kampen i disse parlamentariske organene opp på et langt høyere nivå enn om vi ikke var der. Her kan vi lære mye fra kommunestyrene vi har vært i. Se på Odda RV i kommunestyret - og still spørsmålet: Har det vært en god ting for Tyssedalsaka at vi har vært der. Se på Nordland RV og Sulissaka. Har det vært en fordel at vi har vært der. Se på fylkestinget i Troms med sine atomuttalelser og Buvik-uttalelse. Ville det skjedd uten at vi var der.

Vi har oppgaver på to fronter: Vi skal øke kampbevisstheta og vi skal øke den politiske bevisstheta. Vi må jobbe både med den daglige kampen, reformene - og vi må politisere kampen. Dette siste er svært viktig - og her er kampen mot sosialdemokratiet helt, helt avgjørende.

De kameratene som avviser eller vil nedprioritere denne delen av arbeidet: det parlamentariske har lite forstått de mulighetene det gir oss - og jeg må ærlig talt si at det parlamentariske arbeidet har vært for lavt prioritert. Men jeg jubler over den fenomenale listestillinga, og blir arbeidet lokalt i tida etter valget like bra, lover det godt for dette kampavsnittet,

Vi må i tida framover drøfte hvordan vi skal få det parlamentarisk arbeidet til å tjene arbeiderklassen bedre.

23) Denne konferransen er en opptakt til det, men må fortsette utover.

Vi er altså ikke en bevegelse som vil kjøre den faglige kampen under vårt parlamentariske arbeid, men som vil bruke det parlamentariske arbeidet for å styrke og utvikle kampviljen i arbeiderklassen og innsikten i kapitalismens møkk. I Norge er det bare RV som ser sårn på saken. Dette gir oss et godt utgangspunkt for å vokse.

Vi er en annen type poarti enn de andre partiene i Norge.

Vi er ikke opptatt av å bevare fasaden, passe på sminken. Derfor graver vi opp møkka. Vi trenger ikke profesjonelle reklamefirmaer for å lage salsfremmende omslagspapir for en uspiselig politikk. Av og til kan også blind høne finne korn, og Nordengen uttrykte at vi har nådd noe av det som vi har stillt oss som mål hitill da han som kommentar på Oslo RVs avsløringer av enorme nedskjæringer i Pslo sa: Dette er noe vi begynner å bli vant med fra RV si side.

Ja vi skal la folk bli vant med at vi ikke skal stå som garantister for det parlamentariske systemet, men for deres interser.

29.02
Når jeg nå har brukt så mye tid på å skjelle og smelle om DNA og LO-toppen, så er det mest av alt fordi de trenger å bli skjellt og smeltt på. Men det er også fordi dette partiet har en egen evne til å absorbere, ta opp i seg progressive krefter, kampvillige folk, ansvarliggjøre dem og bringe dem til ro! Gud vet hvor mange tilbud våre folk rundt omkring har fått om å bli medlem i DNA, få feite verv osv. Dette er guærotmetoden, og den er tatt i bruk etter at "kvæl og drap"-metoden i midten av 70-åra mislyktes. Dengang vi var kreftsvulster og Tor Aspengren brølte fra talerstolen "Ve dem, for de vet ikke hva de gjør!" Men kreftsvulstene visste utmerka hva de gjorde og nå er mange hundre av dem tillitsmenn rundt omkring i landet - og det sitter et par hundre av dere i salen nå. Alder har jeg sett så mange kreftsvulster.
Men nå er vi ikke kreftsvulster lenger, men "gode gutter og piker", som er flinke og kan mye, sjøl om de er radikale, og vi ikke skjønner hva de har i det partiet å gjøre, når det står så mange ledige plasser i Arbeiderpartiet og venter på dem." Nå er det klart at det finnes mange bra DNA-tillitsmenn rundt omkring som virkelig setter pris på det arbeidet vi gjør, men det finnes også en god del folk som har et sterkt ønske om å absorbere oss. Vær sterk, få slike folk til å gi opp -

~~Men dette har også ei annen side, for smiger forplikter,~~
og presset for å holde oss lavt i løypa er vel viktigere. Men nettopp i disse tider, når krisa virkelig setter kravet om en hardest mulig forsvarskamp fra arbeiderklassens side, må vi tøre å reise kamplinja og virkelig kjempe for kamplinja - tvert mot sosialdemokratiets forsøk på å legge den under Gro Harlems vinger. Dette må være en av våre sentrale oppgaver i fagbevegelsen i dag.

Mine damer og herrer,

~~...~~
Se dere rundt i salen. Her sitter 250 folk fra hele landet.

(F)
25)

i er ennå ikke noen stor bevegelse, men de fleste av dere kommer rett fra golvet, dere vet hva som rører seg. Dere vet hva som skal til. Denne konferransen er et kjempeløft - ingen andre partier har satt arbeiderklassen og kampen for jobbene så høyt. Ingen andre partier har samla folk for å lage linjer for arbeiderklassens kamp. De andre partiene reiser rundt og legger fram ledelsens strategier, vi henter dere inn for å sammenfatte erfaringene, for så å reise ut, legge fram konferransens ideer, og ta fatt på kampen for arbeidsplassene. Det er forskjell det. Og det kan vi gjerne skryte av. STORSKRYTE.

DO

Nå har vi en utmerka sjanse til å komme på offensiven. La oss sende LO våre råd og erfaringer. La dem lukte på pølsa. For den lukta de komme til å kjenne igjen uansett hvor i Norge de måtte dra med sine oppfordringer om ro, moderasjon og underleggelse under Arbeiderpartiet.

Takk for meg.